

EGMONT'S ZONEN.

Tot besluit willen wij nog een en ander verhalen over twee zonen van den ongelukkigen graaf Egmont. Helaas, 't zijn droevige bladzijden uit onze geschiedenis... De gravin van Egmont was in grooten nood achtergebleven, want alle goederen van haar echtgenoot waren verbeurd verklaard. Haar oudste zoon, Filips, nam later dienst bij de vrijheidsbenden, welke de Spanjaarden bestreden. Helaas, hij wilde zijn land en volk, de nagedachtenis zijns vaders verraden. Want met zijn soldaten zou hij trachten Brussel te veroveren.... voor Filips II. Den 4^e Augustus, om vier uur 's morgens, verscheen hij met een regiment soldaten te Brussel, overweldigde de poort, bezette de Groote Markt en wilde het paleis van 't hof doen innemen. Brussel was toen in de macht der oproerlingen. Egmont, die plan had onder de Spaansche heerschappij terug te keeren, hoopte als een geschenk de hoofdstad aan koning Filips te bieden.

Maar zijn toelieg mislukte. Filips van Egmont werd op het plein omsingeld. Daar stond nu de zoon van den martelaar als een verrader. De burgers spaarden hem geen scherpe woorden.

— Ha, riep er een, komt ge hier uws vaders hoofd zoeken?

— Hij wil zijns vaders kerkhof bezoeken, zei een ander.

— Doe eenige steenen weg, tierde een derde burger, en uws vaders bloed zal tegen u opspringen!

— Weet ge wel, vroeg een vierde, dat het morgen de verjaardag is van den dood uws vaders? Den 5^e Juni 1568 stierf hij als een held op dezelfde plaats, waar nu de zoon zijnen naam met schande overlaadt.

Al zulke harde waarheden moest de jonge man hooren. Men liet hem en zijn manschappen den ganschen dag zonder eten en drinken. De soldaten werden oproerig. Zij begonnen hun hoofdman uit te schelden. Filips van Egmont barstte in tranen uit, tranen

van schaamte, spijt, woede. 's Avonds mocht hij nog niet vertrekken. Zijn gevangenschap zou duren tot den volgenden morgen. De nacht van den 4^e en 5^e Juni brak aan. De sterren zagen neer op den schuldigen Filips van Egmont. Elf jaren geleden beschenen ze een ander tooneel: eene krijgsbende, mannen welke een schavot optimmerden, omringden. Elf jaren geleden bereidden zich daar in het Broodhuis twee edelen ter dood, twee slachtoffers van den Spaanschen koning. En de zoon van een dier martelaars had thans eene poging gewaagd, om door verraad tegen zijn volk, dien vorst, moordenaar zijns vaders gunstig te stemmen. Wat moet er dien nacht omgegaan zijn in 't hart van Filips van Egmont!

— Ik zag uw vader sterven! klonk het hem tegen. Moedig beklom hij het schavot. Gelukkig heeft hij zich over uw gedrag niet meer moeten bedroeven.

— Ik zie het bloed nog vloeien! En gij, zijn oudste zoon, verloochent het.

— Hier is een relikwie! barstte een ander los, een zakdoek bij het licht eener toorts houdende. Die verbleekte plekken komen voort van het edel bloed uws vaders! Zeg, wenscht ge niet, dat de grond zich voor uwe voeten opende. Of hebt ge alle schaamtegevoel afgelegd?

Den volgenden morgen mocht Filips van Egmont aftrekken. Diep gehoond, verliet hij Brussel. Helaas, deze harde les oefende geen invloed op hem uit. Hij deed een knieval voor den Spaanschen koning en vroeg om de gunst van hem, die zijn vader trouweloos deed ombrengen. Spaansche edelen fluisterden hem in het oor, dat Filips de bewezen diensten wist te beloonen. En de karakterlooze zoon van den graaf, die juist het tegendeel op zulke jammerlijke wijze had ondervonden, geloofde die listige inblazingen. Filips van Egmont ging in Spaanschen dienst over.

* * *

Een tweede zoon, Lamoraal van Egmont, gedroeg zich niet minder laf. Kom, volg mij voor de laatste maal naar de taveerne « De Zoeten Inval », te Brussel. Tot recht begrip van hetgeen wij zullen hooren, moet ik u mededeelen, dat Willem van Oranje in ons land teruggekeerd was, om de vrijheidsbenden met raad en daad bij te staan in hunnen strijd tegen Spanje. Filips II, koning van Spanje had eene groote som geld beloofd aan hem, die Oranje vermoorden zou. De Nederlanders hadden de hulp ingeroepen van

Frankrijk. Anjou, broeder van den Franschen koning, werd herwaarts gezonden, om de Nederlanders te besturen. (1)

* * *

Een viertal burgers zaten op een Juliavond van het jaar 1582 rustig te spreken in de genoemde herberg. Een man kwam opgewonden binnen, roepende :

— Vrienden, er is een nieuw complot tegen Oranje ontdekt !

Deze tijding verwekte diepe ontroering en men overstelpte den bode met allerlei vragen.

— Maar vertel dan toch, Wessel ! riep er een. Ik brand van ongeduld.

— Is Oranje dood ? vroeg een ander.

— Hoe kan ik u alles vertellen, antwoordde Wessel. Karel, Frank, Lodewijk, schreeuwen door elkander. Slechts Fritz houdt den mond.

— Wessel heeft gelijk, zei Fritz. Laat hem alleen het woord.

— Welnu, verhaalde de bedoelde, Oranje leeft. Men heeft een complot ontdekt, alvorens dit tot uitvoering kon komen. Ge weet, Oranje is met Anjou te Brussel ,waar de laatste gehuldigd wordt. Een Italiaan, Basa, en een Spanjaard, Salseda, hadden een plan gemaakt, om Oranje en Anjou met vergift om het leven te brengen. En weet ge wie onder deze zaak gemoeid was ? Niemand anders dan Lamoraal van Egmont, de zoon van onzen martelaar.

Allen sprongen op.

— Wat ! riep Karel. Weer een zoon van den graaf ! Helaas, Egmont moet zich in zijn graf omkeeren van ergernis. Eerst die oudste, Filips, die eenige jaren geleden onze stad aan de Spanjaarden leveren wilde.

— Maar hij rekende buiten den wakkeren stadsbevelhebber, Van den Tempel, en ons, burgers, die hem op de markt insloten, voegde Fritz er bij.

— Lamoraal, sprak Frank, is een snoodaard. Wij allen weten hoe Oranje aan gravinne Egmont op haar sterfbed beloofd voor de kinderen te zorgen. Hij schonk de geldmiddelen, om Lamoraal's opvoeding te voltooien. En hij wordt nu zoo behandeld.

— Maar vertel verder, Wessel, drongen allen aan. .

— Ja ,de juiste bijzonderheden zijn nog niet bekend. Het

(1) Zie over Anjou ons verhaal: «De Fransche Furie», bij den uitgever dezes.

schijnt, dat het vergift in eenen ring verborgen was. Men heeft dien ring aan Egmont's huis gevonden. De laatste moest Oranje aan tafel dooden.

— Oranje mag van geluk spreken, zei een ander. In Antwerpen werd hij door Jauregui's lood getroffen, (1), doch hij genas spoedig. En nu ontspringt hij den dans weer.

— Ik vrees, dat hij toch eens het slachtoffer worden zal van een moordenaar, sprak Karel zuchtend. Velen haken er naar, om het bloedgeld te verdienen.

* * *

Ongeveer drie uren gaans ten N. O. van Brugge, ligt het stedeke Sluis. Heden is het een vervallen grootheid. Toen Brugge bloeide, was Sluis ook een bedrijvige havenstad met 40.000 inwoners. Toen was de bevolking in staat gebouwen op te richten als het stadhuis met Belfort, dat nog overgebleven is, als een welsprekend getuige uit dien gulden tijd. Lang behield Sluis zijn gewicht als vesting. Er stond een sterk kasteel gebouwd, naar het plan der Parijsche Bastille. Die sterkte is nu geheel gesloopt. En van de vestingwerken bleef niets over dan de wallen, eenige vervallen poorten en de zoogenaamde Steenen Beer.

Op het kasteel zat in Juni 1582 een gevangene, uit Brugge herwaarts gezonden. Het was Lamoraal van Egmont, jongere zoon van Hoorne's lotgenoot. Hij zat hier als medeplichtige van twee beruchte misdadigers, Basa en Salseda. De eerste had zich in den kerker met een mes doorstoken. Zijn lijk werd aan de galg gehangen, een plakkaat met zijn vonnis aan de beenen bevestigd. Salseda onderging zijne straf te Parijs. Hij werd er door vier paarden vaneen gescheurd. En wat zou nu het lot zijn van den jonkman, die zulk een doorluchtigen naam voerde? Hij was de vriend geworden van laffe sluipmoordenaars, om 't leven te belagen van den man, die eens in vertrouwelijken omgang met zijn vader verkeerde; van den man, die zijne eigene moeder, de rampzalige weduwe van Egmont, bijstond en haar op het sterfbed beloofde over de zonen te waken. Hij had het leven belaagd van zijn voogd, aan wien hij zijne opvoeding te danken had.

Schijnbaar onverschillig stond Egmont's zoon voor den baljuw van Sluis. Maar toen hij op de groene tafel een ring bemerkte, den bewusten ring, in zijne woning gevonden, verbleekte hij.

(1) In 1582.

— Heer van Egmont, sprak de baljuw, wij zullen thans uwe schuld niet verder onderzoeken. Aan de grootmoedigheid van uw voogd hebt gij het te danken, dat uwe straf, in plaats van den dood, verbanning is. Heden nog zult gij naar Frankrijk reizen en voor eeuwig de Nederlanden verlaten. Lamoraal van Egmont, gij kunt gaan !

Het hoofd van schaamte buigende, verliet de rampzalige jonkman de zaal. Ginds, te Sotteghem, lag het gebeente zijns vaders, naast dat zijner moeder. En de zoon, die den beroemden naam geschandvlekt en bezoedeld had, moest nu als banneling naar een vreemd land trekken. Hij was niet waardig, eenmaal te rusten aan de zijde van

DEN GROOTEN MARTELAAR ONZER VRIJHEID.

A. HANS.

EGMONT en HOORNE

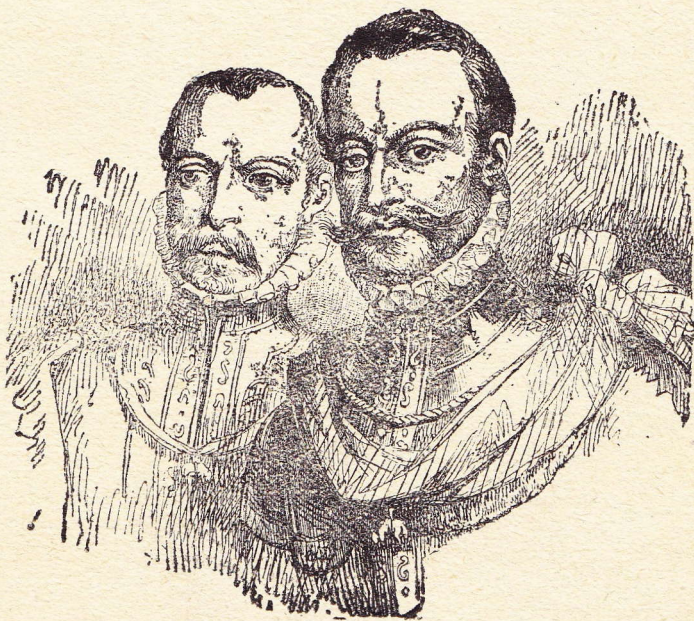
L. OPDEBEEK — UITGEVER — ANTWERPEN

EGMONT en HOORNE

DOOR

A. HANS

DERDE UITGAVE

L. OPDEBEEK — UITGEVER — ANTWERPEN

INHOUDSTAFEL

	Bladz.
Inleiding	5
I. In Frankrijk	7
II. Te Willebroeck	20
III. De komst van Alva	24
IV. Het Feestmaal	27
V. De Gevangenneming	29
VI. In de Brusselsche Taveerne	33
VII. Mislukt	38
VIII. Bedroefde Vrouwen. — Een edele Grijsaard	41
IX. De laatste Nacht	47
X. Het Treurspel	51
XI. Hoorne's Broeder	55
XII. Egmont's Zonen	58